

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет тваринництва та водних біоресурсів
Кафедра технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

І.І. Ібатуллін

2019 р

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради факультету
тваринництва та водних біоресурсів
Протокол № 2 від «19» вересня 2019 р.

Декан факультету В.М. Кондратюк

на засіданні кафедри технологій у птахівництві,
свинарстві та вівчарстві

Протокол № 2 від «18» вересня 2019 р.

Завідувач кафедри

Н.П. Прокопенко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ У ТВАРИННИЦТВІ
рівень вищої освіти – третій освітньо-науковий
спеціальність – 204 «Технології виробництва і переробки продукції
тваринництва»

Розробники:

д.с.-г. н., професор Прокопенко Н.П.

Київ 2019

1. Опис навчальної дисципліни

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ У ТВАРИННИЦТВІ

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство	
Освітньо-науковий рівень	третій	
Освітній ступінь	доктор філософії	
Спеціальність	204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва»	
Освітньо-наукова програма	технології виробництва і переробки продукції тваринництва	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	Не передбачено	
Курсовий проект (робота)	Не передбачено	
Форма контролю	залік	
Показник навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	20	20
Практичні, семінарські заняття	20	20
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	50	50
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Сучасні тенденції розвитку технологій у тваринництві» є вивчення сучасних тенденцій розвитку технологій у різних підгалузях тваринницької галузі (скотарстві, свинарстві, птахівництві, вівчарстві, козівництві, конярстві, кролівництві, звірівництві, бджільництві та шовківництві) як в нашій країні, так і за кордоном; аналіз і оцінювання ведення тваринництва у різних країнах, вивчення світового досвіду тваринництва.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів професійних знань щодо існуючих шляхів розвитку технологій виробництва продукції тваринництва та їх складових, впровадження окремих технологічних рішень у існуючі технологічні схеми тваринницької галузі, можливостей диверсифікації виробництва.

Опанування цієї дисципліни дає майбутнім спеціалістам можливість визначити перспективні напрямки розвитку технологій тваринницької галузі країни за врахування особливостей роботи тваринницьких підприємств, різноманіття їх форм, існуючих племінних ресурсів, технічних і технологічних рішень, нормативних документів та законодавчої бази галузі.

Основними компетентностями, якими повинен володіти здобувач під вивчення дисципліни є:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку у напрямі дослідження технологій виробництва і переробки продукції тваринництва;
- здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність);
- комплексність у володінні інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і вітчизняної зоотехнічної науки;

- комплексність у проведенні досліджень у галузі тваринництва, у виявленні, постановці та вирішенні наукових задач та проблем у технології виробництва та переробки продукції тваринництва.

- комплексність у розробці та реалізації наукових проектів та програм;

- комплексність у прийнятті обґрунтованих рішень.

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:

знати:

- сучасний стан і тенденції розвитку світової і вітчизняної зоотехнічної науки, технологій у тваринництві;

- принципи обґрунтування та розробки ефективних технологій (або окремих їх елементів) виробництва і переробки продукції тваринництва з урахуванням біологічних особливостей об'єктів тваринництва, технічних і технологічних рішень, що забезпечують виробництво якісної продукції та екологічну безпеку довкілля, за досягнення високих показників рентабельності галузі;

- основи інтенсифікації технологічних процесів виробництва продукції тваринництва.

вміти:

- застосовувати науково обґрунтовані, ефективні, енергозберігаючі технології виробництва продукції тваринництва;

- використовувати сучасні методи управління, контролю технологічних операцій;

- визначати основні технологічні параметри виробничого процесу і характеристики продукції тваринництва;

- створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях;

- брати участь у наукових дискусіях на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію на конференціях, семінарах та форумах;
- брати участь у критичному діалозі та зацікавити результатами дослідження біологічних об'єктів тваринництва;
- проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у галузі тваринництва та суміжних галузей;
- критично сприймати та аналізувати чужі думки й ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми, здійснювати критичний аналіз власних матеріалів;
- генерувати власні ідеї та приймати обґрунтовані рішення.

3. Структура навчальної дисципліни

- повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Сучасний стан галузі тваринництва в Україні і світі. Глобалізація тваринницької галузі.	8	2	2			4	8	2	2			4
Тема 2. Племінні ресурси тваринництва. Світовий генофонд сільськогосподарських тварин.	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 3. Ресурсозберігаючі технології утримання тварин. Гуманізація систем і способів утримання с.-г. тварин.	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 4. Ресурсозберігаючі технології у годівлі с.-г. тварин. Шляхи підвищення ефективності використання кормових засобів.	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 5. Сучасні кормові засоби і кормові добавки у годівлі с.-г.тварин.	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 6. Технічні засоби забезпечення технологічного процесу – сучасні підходи до їх проектування.	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 7. Засоби механізації та автоматизації виробничого процесу.	8	2	2			4	8	2	2			4
Тема 8. Інформаційне та комунікативне забезпечення тваринництва.	8	2	2			4	8	2	2			4
Тема 9. Програми забезпечення отримання якісної	8	2	2			4	8	2	2			4

продукції та її контролю.												
Тема 10. Комплексний аналіз технологічного процесу виробництва продукції тваринництва. Організація діяльності сучасного тваринницького підприємства.	8	2	2			4	8	2	2			4
Усього годин	90	20	20			50	90	20	20			50

4. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Динаміка виробництва продукції тваринництва в Україні і світі. Світові тренди виробництва продукції тваринництва.	2
2.	Племінні ресурси вітчизняного тваринництва – генетичний потенціал продуктивності і його реалізація у тваринницьких господарствах.	2
3.	Системи і способи утримання тварин у різних типах тваринницьких господарств	2
4.	Шляхи підвищення ефективності використання кормів при годівлі с.-г. тварин.	2
5.	Використання сучасних кормових засобів і кормових добавок у годівлі с.-г. тварин.	2
6.	Схеми технологічного процесу виробництва продукції тваринництва	2
7.	Автоматизація і механізація виробничих процесів у тваринницьких комплексах	2
8.	Застосування інформаційних технологій у тваринницьких господарствах	2
9.	Сучасні методи оцінювання якості продукції тваринництва	2
10.	Аналіз діяльності сучасних тваринницьких господарств	2
Разом по практичним заняттям		20

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань здобувачами.

1. Поняття «технологія виробництва продукції тваринництва» та її складові.
2. Основні принципи організації технологічних процесів у тваринництві
3. Сучасні підходи до визначення поняття конституції сільськогосподарських тварин.
4. Взаємозв'язок конституції та екстер'єру з продуктивністю тварин
5. Онтогенез сільськогосподарських тварин та періодизація їх розвитку.
6. Облік та оцінювання росту тварин.
7. Що таке порода та її структурні елементи?
8. Відбір та підбір тварин, їх форми.
9. Методи розведення тварин? Їх коротка характеристика.
10. Технологія відтворення стада, його суть. Способи парування та штучне осіменіння.
11. Планування селекційно-племінної роботи та її складові.
12. Мета ведення виробничого та племінного обліку у тваринництві.
13. Бонітування сільськогосподарських тварин та показники, які враховуються під час його проведення.
14. Біотехнологія у тваринництві та її значення у підвищенні продуктивності тварин.
15. Використання ЕОМ та комп'ютерної техніки у селекційно-племінній роботі.
16. Сучасні підходи до класифікації кормів.
17. Групи кормів за походженням.
18. Основні концентровані і об'ємисті корми.
19. Грубі корми. Їх використання у годівлі сільськогосподарських тварин.
20. Основні корми тваринного походження.
21. Способи використання зелених кормів.

22. Сучасні технології заготівлі розсипного і пресованого сіна.
23. Сучасні технології заготівлі силосу й сінажу.
24. Групи зернових кормів.
25. Способи підготовки зернових кормів до згодовування.
26. Які кормові засоби відносять до залишків промислового виробництва?
27. Які сполуки використовують як кальцієво-фосфорні мінеральні добавки?
28. Вітамінні кормові добавки.
29. Премікси та їх використання.
30. Чинники впливу на склад і поживність кормів.
31. Типи годівлі великої рогатої худоби, свиней і птиці.
32. Витрати і оплата корму продукцією як показник ефективності технологічного процесу
33. Зоотехнічний облік у племінних і товарних господарствах
34. Способи та системи утримання корів.
35. Особливості годівлі бугаїв, сухостійних і дійних корів
36. Потоково-цехова система виробництва молока.
37. Особливості технології виробництва молока на промисловій основі
38. Технологія доїння корів та облік молока в господарстві.
39. Які технологічні операції відносять до первинної і вторинної обробки молока?
40. Шляхи збільшення виробництва яловичини.
41. Системи та способи утримання молодняку в разі вирощування на м'ясо.
42. Періоди вирощування молодняку на м'ясо.
43. Види відгодівлі великої рогатої худоби
44. Технологія одержання яловичини у м'ясному скотарстві.
45. Виробництво яловичини на промисловій основі.
46. Засоби механізації, які використовуються у технологічному процесі виробництва яловичини.

47. Гібридизація у свинарстві та її використання у виробництві свинини.
48. Основи селекційно-племінної роботи у свинарстві.
49. Виробничий та племінний облік у галузі свинарства
50. Технологія відтворення стада свиней та використання маточного поголів'я.
51. Системи утримання свиней та характеристика їх.
52. Годівля різних статеві-вікових груп свиней та характеристика їх.
53. Технологія м'ясної і беконної відгодівлі свиней.
54. Технологія виробництва свинини на промисловій основі.
55. Вимоги державного стандарту до свиней, призначених для забою.
56. Технологія забою свиней та первинна обробка їх.
57. Особливості виробництва свинини в особистих підсобних і фермерських господарствах
58. Технологія відтворення стада овець.
59. Технологія вирощування молодняку овець.
60. Системи утримання овець та характеристика їх.
61. Годівля овець у стійловий і пасовищний періоди, структура раціонів та витрата кормів на одиницю продукції.
62. Механізація виробничих процесів у вівчарстві.
63. Технологія відтворення стада кіз.
64. Годівля різних статеві-вікових груп кіз, норми згодовування кормів і витрати їх на одиницю продукції.
65. Системи утримання кіз та характерні особливості їх. Організаційні форми птахівничих господарств, їх характеристика.
66. Комплектування, утримання і годівля батьківського стада птахофабрик яєчного напрямку продуктивності.
67. Технологія інкубації яєць сільськогосподарської птиці.
68. Технологія виробництва харчових яєць у разі кліткового утримання курок-несучок і на підлозі з глибокою підстилкою.
69. Вимоги державного стандарту до курячих яєць

70. Вимоги державного стандарту щодо птиці, призначеної для забою.
71. Охарактеризуйте сучасний стан галузі бджільництва.
72. Організація пасіки, вимоги та облаштування пасічного точка
73. Значення галузі та використання коней у народному господарстві.
74. Способи утримання кролів.
75. Типи і способи годівлі кролів.
76. Основні корми, які використовують для годівлі кролів.
77. Сучасний стан галузі бджільництва.
78. Організація пасіки, вимоги та облаштування пасічного точка.
79. Бджолина сім'я, її склад і функції особин.
80. Чинники впливу на продуктивність і виживання бджолиної сім'ї.
81. Технологія отримання меду, його первинна переробка та зберігання.
82. Отримання і первинна переробка воску, прополісу і апітоксину.
83. Етапи і показники добору молодняку хутрових звірів на плем'я.
84. Основні і додаткові корми для годівлі хижих звірів і гризунів.
85. Порядок первинної обробки шкурок.

6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються нормативні документи, наочне обладнання, комп'ютерні програми з відповідним програмним забезпеченням, наочні стенди, каталоги нормативних документів, Закони України тощо.

7. Форми контролю

1. Усний і письмовий поточний контроль знань.
2. Формою самостійної роботи здобувача є вивчення спеціальної літератури та виконання індивідуальних завдань.
3. Залік.

8. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи здобувачів.

9. Рекомендована література

Основна література

1. Технологія виробництва продукції тваринництва / Бусенко О.Т., Столюк В.Д., Могильний О.Й. та ін.; За ред. О.Т. Бусенка. - К.: Вища освіта, 2014.
2. Теоретичні та практичні основи технологій виробництва продукції тваринництва: Підручник / Ліннік В.С., Медведєв А.Ю., Прудніков В.Г., Петруша Є.З., Козир В.С., Нагорний С.А., Ліхтер М.І., Мірошніченко І.П.. - Луганськ, 2015
3. Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва: підруч./ Бусенко О.Т., Столюк В.Д., Маценко М.І. та ін.; за ред. О.Т. Бусенка. – К.: «Агроосвіта», 2013. – 493 с.: іл.
4. Технологія м'яса і м'ясопродуктів: Підручник / М.М.Клименко, Л.Г., Віннікова, І.Г.Бережа та ін.; За ред. М.М. Клименка.. - К.:Вища освіта, 2006.
5. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин / Журавель М.П., Давиденко В.М.. - К.: Видавничій дім «Слово», 2005.

Додаткова література

1. Технологія виробництва молока і яловичини / [В.І. Костенко, Й.З. Сірацький, Ю.Д. Рубан та ін.] ; за заг. ред. В.І. Костенка. – К. : Аграрна освіта, 2010. – 530 с.
2. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин : навч. посіб. / М.В. Павлюк – Київ : НМЦ «Агроосвіта», 2017. – 140 с.
3. Маньковський А.Я. Технологія продуктів забою тварин: підручник/ А.Я. Маньковський, Т.А. Антонюк . – К.: Агроосвіта, 2014. –336 с.

4. Ібатуллін І.І., Панасенко Ю.О., Кононенко В.К. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин. - К.: Вища освіта, 2003. — 432 с.
5. Підпала Т.В. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини. - Навчальний посібник. – Миколаїв: Видавничий відділ МДАУ, 2007. – 369 с.
6. Басовський М.З. Розведення сільськогосподарських тварин / М.З. Басовський, В.П. Буркат, Д.Т. Вінничук та ін.; за редакцією М.З. Басовського. - Біла Церква, 2001. - 400 с.
7. Технологія виробництва продукції вівчарства: Підручник / Штомпель М.В., Вовченко Б.О. - К.: Вища освіта, 2005.
8. Технологія виробництва продукції птахівництва. Підручник./ Бородай В.П., Сахацький М.І., Вертійчук А.І., Мельник В.В., Пономаренко Н.П., Базиволяк С.М., Краснощок В.Г. - Вінниця, «Нова книга». – 2006.
9. Технологія виробництва продукції свинарства. Підручник./ В.І. Герасимов, Д.І. Барановський, А.М. Хохлов, В.П. Рибалко, Ю.В. Засуха, А.А.Гетья, В.М. Нагаєвич, Т.М. Данілова, О.В. Пронь, Є.Ф. Томін, Л.О.Тарасенко, М.М. Жерноклеєв, В.Ю. Афанасенко, В.Ф. Андрійчук. - Харків, Еспада, 2006.
10. Розведення свиней / В.Н.Нагаєвич, В.І.Герасимов, М.Д.Березовський / за ред.. В.М.Нагаєвич, В.І. Герасимов. Харків, Еспада, 2005.
11. Свинарство України. / В.І.Герасимов, Д.І.Барановський, А.М.Хохлов. - Харків, Еспада, 2008.
12. Костенко В.І. Технологія виробництва молока і яловичини. Практикум. - Навчальний посібник. - К.: «Центр учбової літератури», 2013. - 400 с.
13. Технологія відтворення свиней. Навчальний посібник. / Ю.В. Засуха, Повозніков М.Г., Кондратюк В.М., Томін Є.Ф., Грищенко С.М./ Київ, ЦК "Компринт», 2015.

14. Технологія виробництва продукції птахівництва. Практикум до виконання лабораторних занять студентами аграрних вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації за напрямом 6.090102 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»: навч. посібн. / В.П.Бородай, Н.П.Пономаренко, О.М.Похил, Л.С.Патрєва, В.О.Кучеров, В.П.Коваленко, А.І.Вертійчук, В.В.Мельник, С.М.Базиволяк, Д.Й.Солоха . - Київ «Агроосвіта», 2013.

10. Інформаційні ресурси

- 1.http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2083/1/Patryeva_Tekhnolohiya_vyrobnytstva_produktsiyi_tvarynnystva.pdf
2. <https://buklib.net/books/34109/>
- 3.https://pidruchniki.com/1436111261847/ekonomika/organizatsiya_kontroly_u_virobnitstva_produktsiyi_tvarinnitstva
- 4.<http://animal.kharkov.ua/index.php/zhivotnovodstvo>
- 5.<http://iabg.org.ua/>
- 6.<http://naas.gov.ua/>
- 7.<https://landlord.ua/news/tvarinnitstvo/>
- 8.<https://tvarynnyctvoua.at.ua/>
- 9.<http://necu.org.ua/promyslove-tvarynnyctvo/>
- 10.http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/05/zb_tu2017pdf.pdf
- 11.<https://minagro.gov.ua/ua/napryamki/tvarinnictvo/analiz-ta-monitoring-stanu-galuzej-tvarinnictva>
- 12.<http://agroua.net/>
13. <https://agroday.com.ua/2019/07/10/vydatky-n-u-tvarynnytsku-galuz-investovano-1-3-mlrd-grn/>
14. <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/kroli-ovcy-i-korovy-analiz-rynka-zhivotnovodstva-ukrainy>
15. <https://scholar.google.com.ua/citations?user=xAj0pJUAAAAJ&hl=ru>